

Rhododendron *hirsutum*

Karva-alppiruusu

Rhododendron hirsutum L. 1753

alasuku *Rhododendron*
sektio *Rhododendron*
alasektio *Rhododendron*

R. hirsutum (© [K. Theqvist](#))

Ainavihanta, 0.3-1 m, tiiviskasvuinen pensas.

Lehdet 0.8-3 x 0.4-1.4 cm, soikeat tai leveänsoikeat, päältä vaaleamman vihreät kuin lähisukuisella ruostealppiruusulla *R. ferrugineumilla*. Lehden alapuolet vaaleanvihreät, lehden reunoissa ripsimäisiä karvoja ja suomuja lehden alapuolella harvemmassa kuin *ferrugineumilla*.

Kukat vaaleanpunaiset, joskus purppuranpunaiset tai valkoiset, kapean kellomaiset, n. 1-2 cm halkaisijaltaan, 4-12 kukkaa tiheässä kukinnossa. Kukinta kesä-heinäkuussa.

R. hirsutum 'Flore Pleno' Muuten kuten yllä, mutta lehdissä vähemmän karvoja ja kukinta kerrottu kuin pieni ruusunnuppu. Vaikeammin viljeltävä kuin nimimuoto.

Kotimaa: Euroopan Alpit 360 -1800 m, kalkkikivikallioilla, vuorimäntyjen seurassa, nummilla usein kuivemmillä kasvupaikoilla kuin *R. ferrugineum*.

Kestävyys: Englanti H5 (kestävä kaikkialla Englannissa sekä osissa Skandinaviaa), USA (Leach) H2, Ruotsi V, Suomi III

Karva-alppiruusu on tiettävästi ensimmäinen *Rhododendron*-laji, joka otettiin viljelykseen Englannissa niinkin aikaisin kuin v. 1656. Sen sanotaan kestävän alkalisempaa maaperää kuin muiden alppiruusujen, ja väitetään sen jopa kasvavan kalkkikivikallioilla. Tosin toisissa lähteissä mainitaan maaperään muodostuneen karikkeen kuitenkin näissäkin tapauksissa olevan hapanta. Ruostealppiruusun *R. ferrugineum* ja *hirsutum*in kukinta on jokseenkin samanlainen ja paras keino kasvien tunnistamiseen ovatkin lehdet. *Ferrugineum*in lehdet ovat varsinkin aurinkoisella paikalla alapinnastaan ruosteenruskeat (siitä nimi ruostealppiruusu), *hirsutum*in vihreät. *Hirsutum*in, karva-alppiruusun, lehtien reunoissa olevat karvat erottaa parhaiten katsomalla lehteä valoa vasten. *Ferrugineumilta* karvat puuttuvat samoin kuin lähisukuiselta *R. myrtifoliumilta*.

*Hirsutum*in väitetään eurooppalaisissa teksteissä olevan vaikeammin viljeltävä kuin *ferrugineum*in, Leach kirjassaan 'Rhododendrons of the World' taas mainitsee sen sopivammaksi Yhdysvaltain itäosien mantereiseen ilmastoon kuin *ferrugineum*. Ehkäpä vaikea viljeltävyys koskee lähinnä Euroopan mereisimpiä osia, ei niinkään esimerkiksi Suomea. Minulla *hirsutum* ja *ferrugineum* (mahdollisesti hybridi) ovat kasvaneet jo vuosia vierekkäin maassa, joka on lähinnä hiekan ja sepelin seosta, paikassa, johon aurinko porottaa aamusta iltaan ja jossa eivät edes vaateliaimmat kivikkokasvit menesty paikan kuumuuden vuoksi. *Hirsutum*issa en ole havainnut pienintäkään merkkiä vaurioista tai edes "huonosti viihtymisestä", sen sijaan *ferrugineumilla* on silloin tällöin ollut kärventyneitä lehdenreunoja. Paikan kuivuuden takia joudun tosin kastelemaan kasveja kuumimpaan

aikaan kesällä, mutta senkin olen laiskuuttani jättänyt mahdollisimman vähiin ja yrittänyt sen sijaan ylläpitää maan kosteutta havupuuhakkeesta tehdyllä katteella.

Suomessa tiedän *hirsutumia* kasvavan ainakin Mustilassa, Alppipuistossa Helsingissä ja Turun kasvitieteellisessä puutarhassa Ruissalossa. Rhodokerhon tämän vuoden retkellä kävimme mm. Alppipuistossa, jossa oli paljon talven ankarasti koettelemia alppiruusuja, mutta *hirsutumit* olivat muihin verrattuna erinomaisessa kunnossa.

Hirsutum jää meillä aika matalaksi n. puolimetriseksi pensaaksi aurinkoisessa paikassa kasvaessaan. Se on mitä parhain laji käytettäväksi esimerkiksi reunuskasvina havupuuryhmän edustalla. Se sopeutuu erilaisiin maalajeihin ja kuivaan paikkaan ja jää yleensä pahimman talven ajaksi lumen peittoon. En oikeastaan keksi *hirsutumista* huonoja puolia - no jaa - ehkäpä kukinta ei ole niin näyttävä kuin isoilla alppiruusuilla ja osa kukista voi piiloutua uuden kasvun sekaan. Tämä ei kuitenkaan ole niin merkittävää, kun puhutaan ainavihannasta kaunismuotoisesta kasvusta, jota ei tarvitse ihmeemmin huysätä ja joka sopeutuu todella hyvin karuun suomalaiseen ilmastoon.